

Karadeniz En Çok Bize Karadır

– GürhanGürses · 21 Mayıs 2019

Nagaple Ayşe'ye...

Bir eski zaman filozu demiş ki: "Anayurdun yitirilmesinden daha büyük bir acı yoktur." Bu yazı Çerkez Sürgününde ölen o güzel insanlara, yerinden yurdundan edilen o özgür halka ithaf edilmiştir.

21 Mayıs 1864, Çerkez Sürgünü... İnsanlık tarihi maalesef hep zulümlerle, ölümlerle, göç ve sürgünlerle dolu... Ve yazık olan şu ki, bu sürgünler ve soykırımlar asla gündeme getirilmiyor. Unutturulmaya çalışılıyor hafızalardan, silinmeye gayret ediliyor tarih sayfalarından. Son Çerkez kalana dek silinmez bu soykırım ve sürgün, bu da böylece hafızalara kazınsın.

Lanet olsun, insanı öz yurdundan sürgün edenlere. Onu yollarda sersefil bırakanlara, canına kastedenlere... Kurda, kuşa, balığa yem edenlere... Lanet olsun geçmişin suçunu görmeyenlere, özür dilemeyenlere... Hiçbir şekilde örtemezsiniz bunu, kapatamazsınız, yok edemezsiniz. Üzerimize Karadeniz'i örtseniz bile! Ama bunu kabul edebilirsiniz; insan olmanızın ve insanlığın gereği...

21 Mayıs 1864, göç ve soykırımın tarihidir. Ve bunun müsebbibi Çarlık Rusya'sıdır. Kırım Tatarları, Ubıhlar, Çerkezler yerinden edildi, canından, malından... Susun ey çağdaş ve modern kerkenezler! Umurunuzda mı? Ufkunuz Karadeniz gibi kapkaradır. Mavi değildir Karadeniz, aldığı canlardır onu kapkara eden. Derler ki balıklar ete doymuştur o tarihlerde. Derler ki Çerkezler o tarihten sonra balık yemezler. Gemiler tıka basa olduğu için batmıştır Karadeniz'in karanlık ve derin sularına. Çoğu Çerkez, hastalanıp ölmüştür ve Karadeniz'e atılmıştır. Kimiz zaman da gemilerde yer olmadığı için hastalar ve yaşlılar atılmıştır Karadeniz'e. Sahile, balıklarca yenmiş cesetler vurmıştır. Binlerce insan yok olmuştur. Öldüğünü anlayıp da denize atmasınlar diye anneler, ölü çocuklarına ninniler söylemiş. Yüreğiniz yırtılmaz mı şimdi? Ninniler hiç bu kadar ağıtsal ve ağrısız olmamıştır.

Ah insanlık, var mısın sahiden? Dürbünle bile görünmüyorsun da! Yüreğin var mı mesela, atmıyor da nabzın! Beynin çalışıyor mu? Bu sürgün ve soykırımlar akıl işi değil de ondan! "Bize Çerkezlerin ülkesi lazım, Çerkezler değil" bunu bir Rus generali ifade etmiştir, Her şeylerini ellerinden aldınız. Bu sürgün bugün unutulmaya yüz tutmuş. Her Çerkez'in bu sürgünü nefsinde yaşaması ve her platformda bunu dillendirmesi gerekir. Yoksa Rusya'ya, Avrupa'ya, Amerika'ya kızmaya hakkımız olamaz. Çünkü ilk olarak biz unutuyoruz acımızı. Sakın unutma, büyük acılardır toplumları toplum yapan ve bir arada tutan. Binerken sürgün gemilerine Dağlılar, arkalarında onurları olarak gördükleri atlarını Ruslara kalmasın diye vururlar tek tek. Bu nasıl bir imtihandır ki en sevdiklerini dahi onurları için gözünü kırpmadan feda edebiliyorlar. Zaman çok kıstıdır; gemiler az ve olanları da çok dardır. Ne başlarında kara kalpakları vardır, ne de bellerinde gümüş kakmalı kamaları... Ne de rüzgârla yarışan o güzelim atları... Onlar "Dağlı"larıydı Kafkasların; mis kokulu, cesur ve güzel... Bugün yüreği "Dağlı"larıdır Kafkasların; nadim iki gözyaşı gibi, özel... Unutma asla sana yapılanı, unutturma!

Karadeniz mezarlığıdır Adigelerin. Kuşlar yuvalarını insan saçından yaptı o yıllar. Kimse sesini çıkartmadı ki! Konuşmadı ki ayan beyan, yazmadı ki! Hesap soran var mı bugün? Herkes tecritte, dışlanmışlık psikolojisinde! Oysa öz yurdun orada! Dağlıların başına gelenleri anlatabilecek kelime de yok. Olsa da

gücü yetmez o kelimelerin, silik ve yetersiz kalırlar. Binlercesi sürgün yolunda öldü. Binlercesi açlıktan ve yokluktan... Binlercesi boğulmaktan... Kıyılarda ölen ve ölmek üzere olan binler vardı. Balinalar vururken o kıyılara ayağa kalkan dünya, insanlar vururken kıyıya görmezlikten geliyor. Ah be kahpe dünya, sen de yalansın ya!

Ölen anneler... Ve ölen annelerin soğumuş cesetlerinde süt arayan bebeler... Bu kareler insan olana neler eder neler. Kalbi zedeler, insanlığı... Donup öldüğü halde çocuğunu kucağında bırakmayan anneler... Tarihin en utanç duyulacak günleri... Çerkez olmaya gerek yok, Adige olmaya, Abhaz olmaya da... Sadece insan olmaya gerek var, onları anlamak ve onların ortak acılarını hissetmek adına... İnsanlığın onurunu bir nebze de olsa ayakta tutmak için! Çünkü insana ve insanlığa dair hiçbir şey ama hiçbir şey bize uzak olmasın.

"Karadeniz en çok bize karadır." der Çerkezler, haklılar. Çerkez Sürgününe tanıklık eden yaşlı bir Çerkez de: "Deniz kenarında yedi yıl boyunca atılmış insan kemikleri vardı. Kargalar, erkek sakallarından ve kadın saçlarından yuvalarını kurarlardı. Deniz yedi yıl boyunca karpuz gibi insan kafataslarını atıyordu sahile. Benim orada gördüklerimi düşmanımın bile görmesini istemem." demişti bir röportajında. Bir Rus askeri ise "Oraya buraya dağılmış ve köpekler tarafından parçalanmış, yarı yenmiş, çocuk, kadın ve yaşlı cesetleri... Açlıktan ve hastalıktan tükenmiş, zayıflıktan bacaklarını zor kaldıran, bitkinlikten düşen ve aç köpeklerle canlı canlı yem olan göçmenler. Bu ölçülerde ve böyle sefalete insanlık nadiren şahit olmuştur" demişti.

21 Mayıs 1864 sürgün...

21 Mayıs 2019 bugün...

Tam 155 yıl, unutmak mı?

Asla!